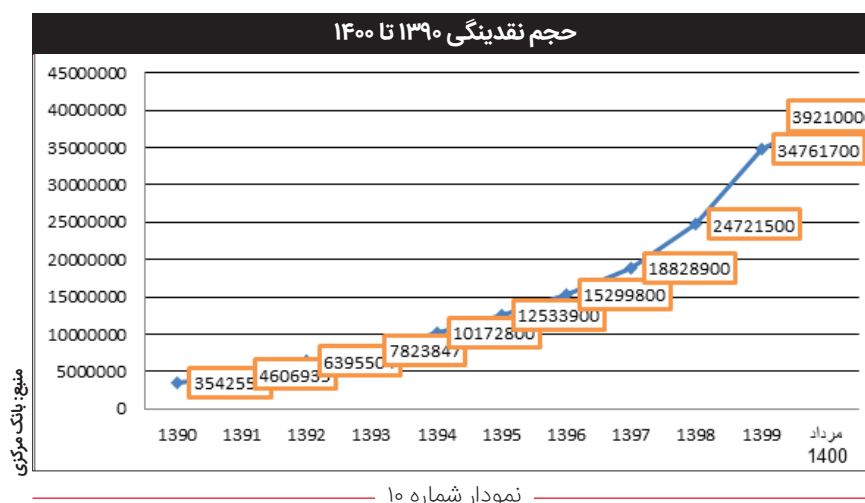
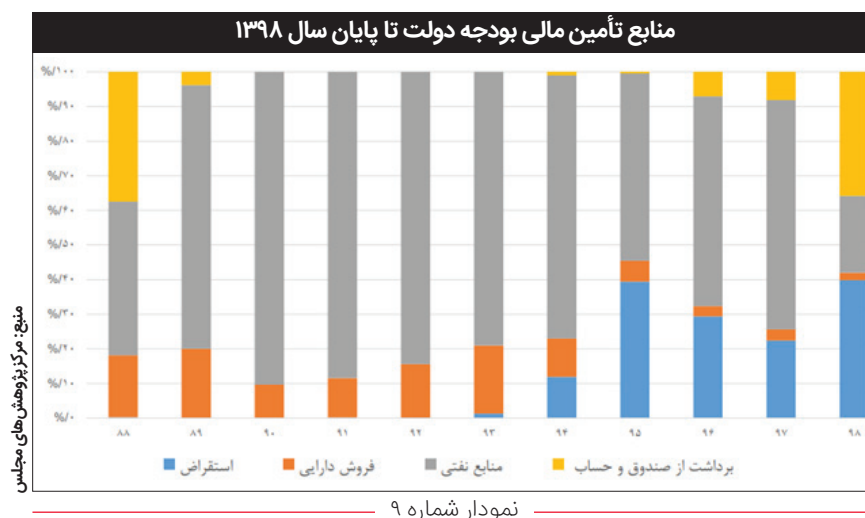
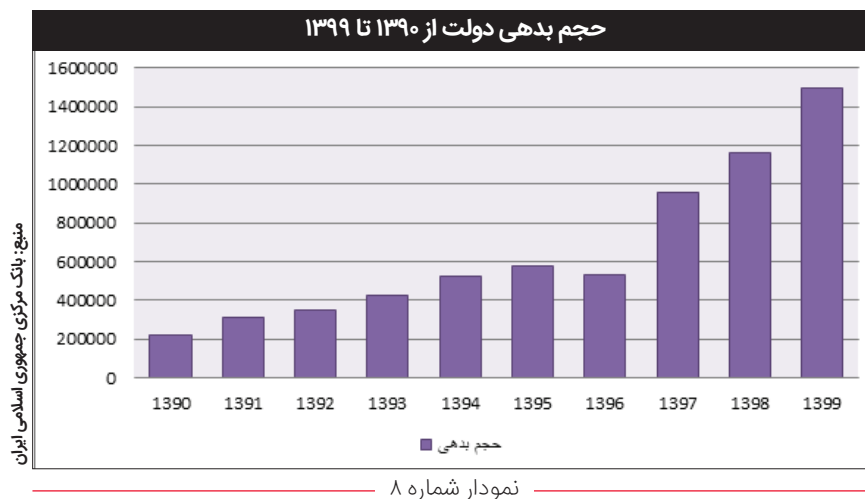
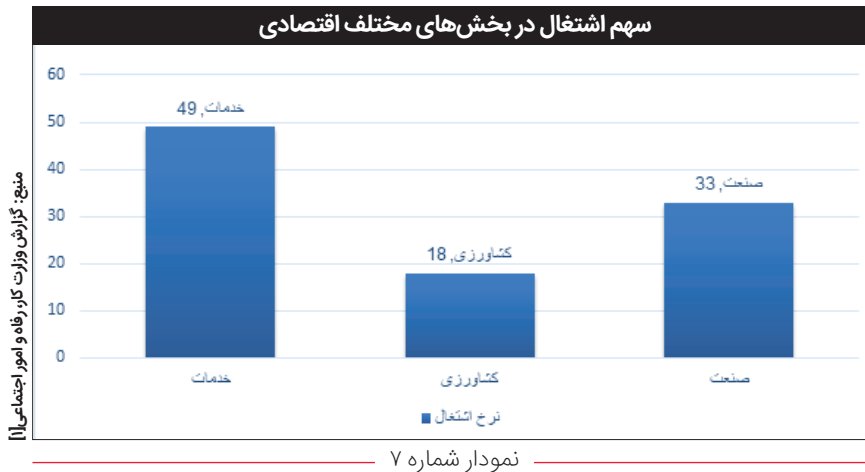

دید اما در کنار تورم افسارگسیخته، رشد منفی اقتصاد نیز باعث شد تا درآمد جدیدی متناسب با افزایش هزینه‌های خانوار ایجاد نشود تا جایی که درآمد سرانه ایرانیان در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۰ به یک سوم کاهش یابد. در سال ۱۳۹۹ نیز با آغاز شوک کرونا، در کنار کاهش سطح رفاه جامعه، وضعیت درآمد سرانه و اشتغال کشور نیز با چالش مواجه شد تا راه برای بدتر شدن وضعیت محرومیت و افزایش میزان فقر باز بماند. به علاوه، بر مبنای گزارش‌های پایگاه اطلاعاتی رفاه ایرانیان، سال ۱۳۹۹ سهم خوراک از کل هزینه‌های خانوار به ۲۳٪ درصد رسیده که ۱/۳ درصد بیش از سال ۱۳۹۸ است، بنابراین، در مجموع تغییرات وضع اقتصاد کلان باعث بدتر شدن وضعیت معیشت خانوارهای ایرانی در دهه ۱۳۹۰ و همچنین سال ۱۳۹۹ شده و انتظار می‌رود روند افزایشی نرخ فقر که در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ حدود ۳۸ درصد رشد کرده بود تا پایان سال ۹۹ و حتی سال ۱۴۰۰ نیز ادامه پیدا کند (گزارش پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان، ۱۴۰۰).

۶-۳- نرخ اشتغال در ایران

بر مبنای گزارش ارائه شده در سال ۱۴۰۰ توسط سازمان آمار ایران در باب نرخ بیکاری در دهه ۹۰؛ نشانگر آن است که از سال ۹۰ که نرخ بیکاری به میزان ۱۲/۳ درصد بود تا پایان سال ۹۳ که این نرخ برابر ۱۰/۶ درصد شد، روند نرخ بیکاری نزولی بود (سازمان آمار، ۱۴۰۰). در سال‌های بعد، نخستین نقطه شکست نرخ بیکاری در دهه ۹۰ در سال ۹۴ رقم خورد. در ادامه تا سال ۹۵ این روند صعودی برقرار ماند (روزنامه دنیای اقتصاد، ۳ دی ۱۴۰۰). در نهایت نقطه دوم شکست روند در سال ۹۶ رقم خورد و از این سال به بعد روند نزولی نرخ بیکاری ادامه داشت به نحوی که سال ۱۳۹۹ نرخ بیکاری به میزان ۱۰ درصد برآورد شد. کارشناسان اقتصادی بر این باورند که تعادل بلندمدت اقتصاد در دوره ۴۰ سال اخیر در نقطه بیکاری ۱۰ درصد قرار دارد. سال‌هایی که اقتصاد ایران با شوک منفی مواجه شود اقتصاد از روند تعادلی خود خارج شده و به نرخ بیکاری بالاتر می‌رسد و سال‌هایی که اقتصاد با شوک مثبت روبه‌رو می‌شود این نرخ به سطوح پایین‌تر خود منتقل می‌شود. براساس آمارهای رسمی در زمستان سال ۱۳۹۹ نسبت به زمستان سال ۱۳۹۸ در مجموع ۳۰۰ هزار شغل کاهش یافته است، البته در زمستان سال ۹۸ و در اسفندماه همان سال نیز مقارن با شیوع کرونا شده بود و در نتیجه در آن زمان نیز ریزش اشتغال صورت گرفته بود. این درحالی است که براساس اعلام مرکز آمار در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۰ دو میلیون نفر از شاغلان این کشور بیکار شده‌اند (سازمان آمار ایران، ۱۴۰۰). (نمودار ۷)

۳-۷- بدهی دولت به بانک مرکزی

روش نخست بر این مبناست که دولت با استفاده از بانک مرکزی، به انتشار پول می‌پردازد و منابع مورد نیاز خود را تأمین می‌کند. در روش دوم، از طریق استقراض بانک‌ها از بانک مرکزی،

دولت‌های جهان با استفاده از سه روش برای جبران کسری درآمدی خود از بانک‌های مرکزی استقراض می‌کنند.

ویژه‌نامه

سالگرد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری خرداد ۱۴۰۱

۲۷

ایران